

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

УДК 355.233.22

*Ю.М. Антошків, канд. наук з фіз. вих. і спорту
(Львівський державний університет безпеки життєдіяльності)*

АНАЛІЗ ЗАГАЛЬНОФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ ТА КУРСАНТІВ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Проаналізовано рівень фізичної підготовленості вступників Львівського державного університету безпеки життєдіяльності набору 2014-2015 року, відповідно до вимог виконання вправ з фізичної підготовки для кандидатів на навчання на денну форму навчання за державним замовленням у вищих навчальних закладах Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Проведено порівняльний аналіз результатів вступних випробувань з основних показників фізичної підготовки різних років набору. Також проаналізовано рівень фізичної підготовленості курсантів до вступу та по завершенні навчання на першому курсі. Результати тестувань опрацьовувались за допомогою математично-статистичної обробки даних.

Ключові слова: фізична підготовка, контрольний норматив, порівняльний аналіз, рівень підготовленості, вступник, курсант, швидкість, сила, витривалість.

Ю.М. Антошків

АНАЛИЗ ОБЩЕФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ ПОСТУПАЮЩИХ И КУРСАНТОВ ВО ЛЬВОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Проанализирован уровень физической подготовленности абитуриентов Львовского государственного университета безопасности жизнедеятельности набора 2014-2015 года, в соответствии с требованиями выполнения упражнений по физической подготовке для кандидатов на обучение на дневную форму обучения по государственному заказу в высших учебных заведениях Государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям. Проведен сравнительный анализ результатов вступительных испытаний из основных показателей физической подготовки разных лет набора. Также проанализирован уровень физической подготовленности курсантов до поступления и по завершению обучения на первом курсе. Результаты тестов подвергались математически-статистической обработке данных.

Ключевые слова: физическая подготовка, контрольный норматив, сравнительный анализ, уровень подготовленности, поступающий, курсант, скорость, сила, выносливость.

Yu.M. Antoshkiv

COMPARATIVE ANALYSIS OF PHYSICAL FITNESS LEVEL SHOWN BY CADETS AND APPLICANTS OF LVIV STATE UNIVERSITY OF LIFE SAFETY

In the article the physical fitness level of applicants that have been admitted to Lviv State University of Life Safety in 2014-2015 was considered. It was determined according to the exercising requirements for candidates to study in higher education institutions of SES of Ukraine. A comparative analysis of physical fitness level examination results obtained in different years has been performed. The level of physical fitness of students after the first year of study has been also analyzed and compared with the results obtained before admission. The examination results have been elaborated using mathematical and statistical methods.

Keywords: physical education, norm control, comparative analysis, the level of preparedness, entrant, student, speed, strength and endurance.

Постановка проблеми: З розвитком технологій ускладнюються процеси ліквідації надзвичайних ситуацій, в той же час безперервно зростає рівень розумового та фізичного навантаження на майбутнього рятувальника. Тому для покращення здоров'я, вдосконалення в майбутньому професійної працездатності, здатності витримувати багатогодинні і, як правило екстремальні фізичні та інтенсивні розумові навантаження все більш важливою стає проблема формування високого рівня фізичної підготовленості та професійної надійності майбутнього рятувальника. Майбутній рятувальник повинен відповідати вимогам, що діють на всеукраїнському та європейському ринках праці, мати високий рівень професіоналізму та бути конкурентоспроможним.

Важливу роль у зміцненні та збереженні здоров'я курсантської та студентської молоді, розвитку їх рухових здібностей та рухової активності, підвищенні рівня фізичної підготовленості та формуванні ціннісних орієнтацій щодо ведення здорового способу життя відіграє фізичне виховання. Добре фізично підготовлений і тренований майбутній рятувальник краще переносить неспецифічну адаптацію, швидше акліматизується на новій місцевості і у нових умовах праці, легше сприймає перепади температури, стійкіший до інфекцій та різних захворювань.

Одним із основних видів професійної діяльності працівників пожежно-рятувальної служби є гасіння пожеж. Під час гасіння складних пожеж особовому складу потрібно долати значні фізичні і нервові навантаження. Максимально швидке розгортання засобів гасіння, рятування людей, евакуація майна, робота на висоті, в диму і при високих температурах, подолання різних перешкод в складних умовах потребують від особового складу, крім усвідомлення свого обов'язку, також доброго здоров'я, сили, витривалості, швидкості реакції. [3;5].

Аналіз останніх досліджень та публікацій: Аналіз рівня загальнофізичної підготовленості абітурієнтів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУБЖД) Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), який провів А.М. Ковальчук [3], а саме математично-статистичне опрацювання результатів тестувань, вказує на певні сильні та слабкі сторони у підготовці до вступного іспиту з фізичного виховання абітурієнтів та показує на необхідну корекцію певних фізичних вправ у навчально-тренувальному процесі навчання абітурієнтів з достатнім та низьким рівнем фізичної підготовленості упродовж першого курсу навчання.

У роботах С.В. Романчука загальна фізична підготовленість курсантів вищих військових навчальних закладів відображає пріоритетний розвиток фізичних якостей, які забезпечують якісне формування прикладних навичок [5].

Питанню збереження здоров'я студентської молоді та покращенню рівня її загальної фізичної підготовленості в процесі підготовки до майбутньої професійної діяльності присвячена велика кількість публікацій [1; 2; 4]. Проте актуальність цього питання не знижується і сьогодні, оскільки багато авторів вказують на низький рівень фізичної підготовки у студентів ВНЗ, а отже необхідно постійно досліджувати рівень фізичної підготовленості майбутніх фахівців служби цивільного захисту.

Мета – дослідити рівень загальної фізичної підготовленості вступників у Львівський державний університет безпеки життєдіяльності та упродовж навчання.

Завдання дослідження

1. Порівняти рівень фізичної підготовленості вступників Львівського державного університету безпеки життєдіяльності упродовж 2014-2015 навчального року.
2. Проаналізувати показники фізичної підготовленості до вступу у Львівський державного університету безпеки життєдіяльності та після першого року навчання.

Виклад основного матеріалу Відповідно до вимог виконання вправ з фізичної підготовки для вступників на денну форму навчання за державним замовленням у вищих навчальних закладах ДСНС України, в ЛДУБЖД проводиться вступний екзаме́н з фізичної підготовки, який є обов'язковим для усіх вступників на перший курс денної форми навчання незалежно від джерел фінансування. Результати та кількість балів з кожного виду вправ, а також загальний бал, одержаний під час вступного екзаме́ну з фізичної підготовки, заносяться у відомість результатів вступного екзаме́ну та в аркуш результатів вступних випробувань.

Ми проаналізували результати тестувань з фізичної підготовки, відповідно до вступних вимог вступників 2014 року (89 чоловік) та 2015 року (96 чоловік) за трьома контрольними нормативами, а саме: біг на дистанцію 100 та 1000 метрів і підтягування на перекладині.

На підставі математично-статистичного аналізу результатів тестування вступників визначено показники, які представлені в табл. 1.

Середнє значення результату у бігу на 100 м. курсантів 2014 р. становить 13.59 с, а курсантів 2015 р.-13,97 с, що гірше на 0,38 с. Якщо проаналізувати середнє значення отриманого бала то слід зауважити, що у курсантів 2014 р він вищий на 9 одиниць і становить 165 балів.

Середні значення результатів підтягування на перекладині курсантів набору 2014 року і 2015 року однакові і становлять 14 разів. Якщо проаналізувати середнє значення отриманого бала то слід зауважити, що у курсантів набору 2014 р. він вищий на 9 одиниць і становить 170 балів.

Середнє значення результату бігу на 1000 м курсантів 2014 р. становив 3 хв 33 с, а курсантів 2015 р. – 3 хв 32 сек, що є приблизно однаковими. Якщо проаналізувати середнє значення отриманого бала, то слід зауважити, що у курсантів набору 2014 р він вищий на 17 одиниць і становить 146 балів.

З аналізу результатів виконання трьох вправ можна зробити висновок: що рівень загально фізичної підготовки курсантів набору 2014 року вищий на 11 балів ніж курсантів набору 2015 року та становить 160 балів.

Таблиця 1

Результати виконання тестових нормативів з фізичної підготовки вступниками до ЛДУБЖД та у 2014 та у 2015 роках.

Норматив	Біг на 100 м		Підтягування на перекладині		Біг 1000 м		Загальний бал	Рік вступу
	Рез. (сек.)	Бал	Рез. (разів)	Бал	Рез. (хв.)	Бал		
Х	13,59	165	14	170	3,33	146	160	2014 р.
Х	13,97	156	14	161	3,32	129	149	2015 р.

З порівняльного аналізу значення оцінок за виконання тестової вправи «біг на дистанцію 100 м» (рис.1) слід зауважити, що на «відмінно» норматив здали однакова кількість вступників, на «добре» вищий показник у вступників 2014 року, натомість оцінок «задовільно» зданого нормативу більше відсоткове відношення вступників 2015 року.

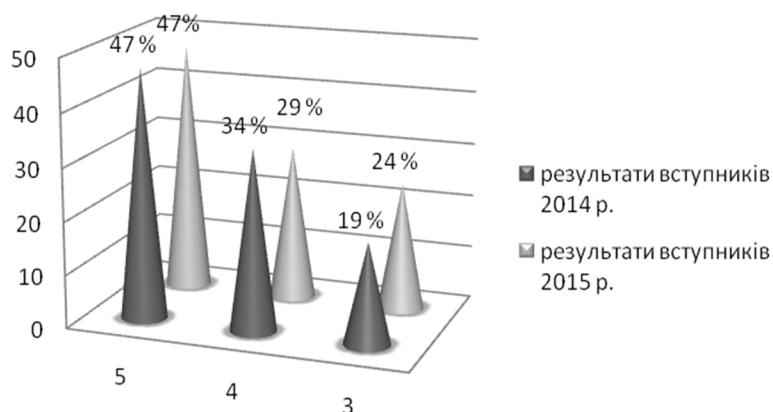

Рисунок 1 – Відсоткове відношення оцінок за виконання тестової вправи «біг на дистанцію 100 метрів», вступників до ЛДУБЖД 2014 та 2015 року набору

З порівняльного аналізу значення оцінок за виконання тестової вправи підтягування на перекладині (рис.2) слід зауважити, що на «відмінно» норматив здали майже однакова кількість вступників, на «добре» вищий показник у вступників 2014 року, натомість «задовільно» за цей норматив більше у вступників 2015 року.

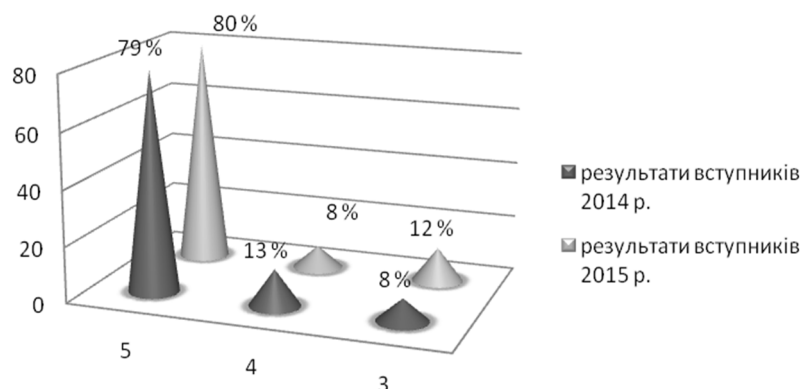

Рисунок 2 – Відсоткове відношення оцінок за виконання тестової вправи «підтягування на перекладині», вступників до ЛДУБЖД 2014 та 2015 року набору

Аналіз значення оцінок за виконання тестової вправи «біг на дистанцію 1000 метрів» (рис.3) засвідчив, що всі значення оцінок у вступників 2014 та 2015 року на одному рівні.

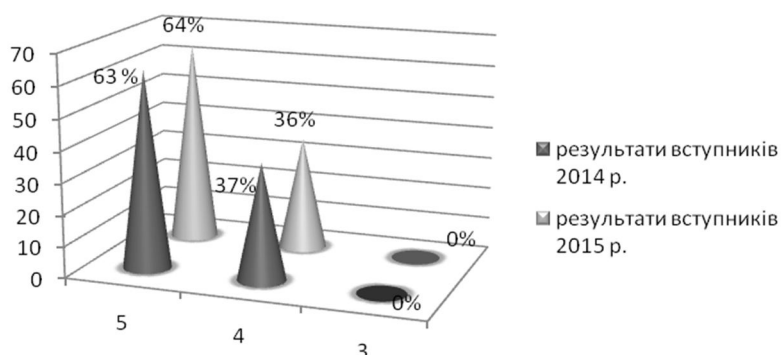

Рисунок 3 – Відсоткове відношення оцінок за виконання тестової вправи біг на дистанцію 1000 метрів, вступників ЛДУБЖД 2014 та 2015 року набору.

Беручи до уваги велику значущість розвитку основних фізичних якостей та рухових навичок, котрі необхідні для виконання оперативно-рятувальних завдань, нами проаналізовано успішність за трьома тестовими нормативами вступників 2014 року упродовж 2 семестрів навчання.

На підставі проведення математично-статистичного аналізу результатів тестування вступників набору 2014 року визначено такі показники, які представлені в табл. 2.

Середнє значення результатів з бігу на 100 м на момент вступу становило 13,59 с, а після двох семестрів навчання – 13,60 с, тобто незначно, але покращилося. Якщо проаналізувати середнє значення отриманої оцінки, то слід зауважити, що на момент вступу вона була вищою на 0,04 і становила 4,28.

Середнє значення результатів підтягування на перекладині на момент вступу становило 14 разів, а упродовж двох семестрів цей результат погіршився до 11 разів. Якщо проаналізувати середнє значення отриманої оцінки, то слід зауважити, що до вступу вона була вищою на 0,24 оцінки.

Середнє значення результатів бігу на 1000 м на період вступу становило 3 хв 33 с, а упродовж двох семестрів покращилося на 0,09 с. Якщо проаналізувати середнє значення отриманої оцінки то слід зауважити, що упродовж семестру оцінка покращилась на 0,3.

З аналізу результатів виконання трьох вправ можна зробити висновок, що середнє значення оцінки виконання трьох тестових контрольних вправ, вступниками набору 2014 року, упродовж 2-ох семестрів погіршилося на 0,2.

Таблиця 2

Порівняльні результати виконання тестових нормативів з фізичної підготовки вступниками набору 2014 року Львівського державного університету безпеки життєдіяльності до вступу та упродовж двох семестрів навчання

Норматив	Біг на 100 м		Підтягування на перекладині		Біг 1000 м		Загальний бал	Рік вступу
	Рез. (с)	Бал	Рез. (разів)	Бал	Рез. (хв)	Бал	Бал	
Середнє значення								
X	13,59	4,28	14	4,71	3,33	4,63	4,56	До вступу
X	13,60	4,24	11	4,47	3,24	4,93	4,36	Після 1-го курсу

Аналізуючи результати виконання контрольного нормативу «біг на дистанцію 100 метрів», слід зауважити, що в цілому результати незначно, але погіршилися, а саме 4 % із загальної вибірки осіб здали контрольний норматив на оцінку «незадовільно» (рис. 4).

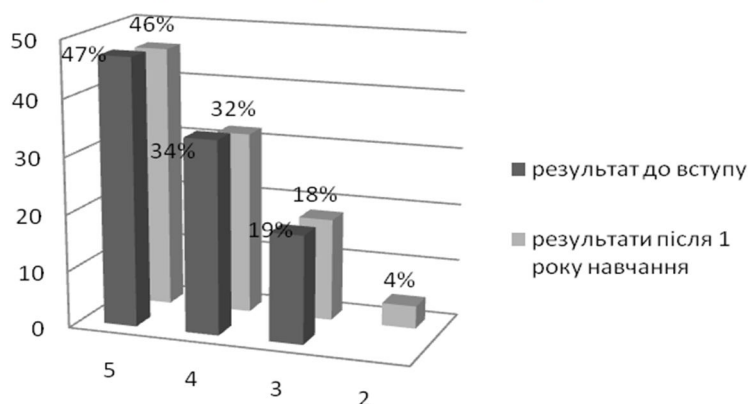

Рисунок 4 – Відсоткове відношення значення оцінок за виконання тестової вправи «біг на дистанцію 100 метрів», вступників до ЛДУБЖД 2014 року упродовж двох семестрів навчання

З порівняльного аналізу значення оцінок за виконання тестової вправи «підтягування на перекладині» (рис.5) слід зауважити, що на «відмінно» норматив краще здали вступники, натомість на «добре» отримав більший відсоток за підсумками першого року навчання «задовільно» отримало приблизно однакова кількість до вступу та за підсумками першого року навчання, також необхідно звернути увагу на те, що за підсумками навчального року виявлено курсантів, які здали контрольний норматив на «незадовільно».

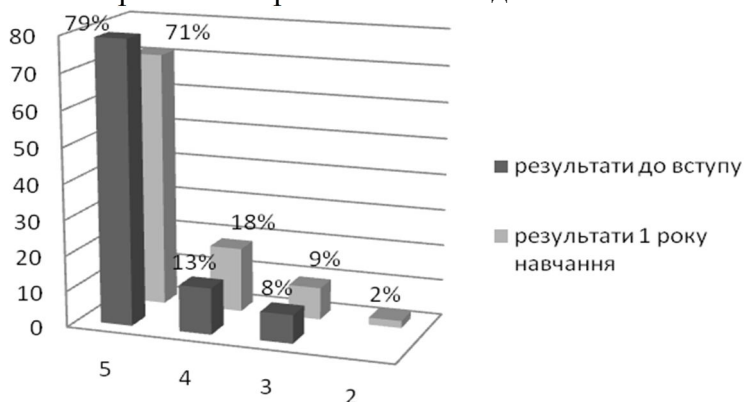

Рисунок 5 – Відсоткове відношення оцінок за виконання тестової вправи «підтягування на перекладині», вступників до ЛДУБЖД 2014 року упродовж двох семестрів навчання

Аналіз значення оцінок за виконання тестової вправи «біг на дистанцію 1000 метрів» (рис.6) засвідчив, що на «відмінно» і «добре» норматив краще здали вступники на «задовільно» однакова кількість до вступу та за підсумками першого року навчання. Також необхідно звернути увагу на те що, за підсумками навчального року виявлено курсантів, які здали контрольний норматив на «незадовільно».

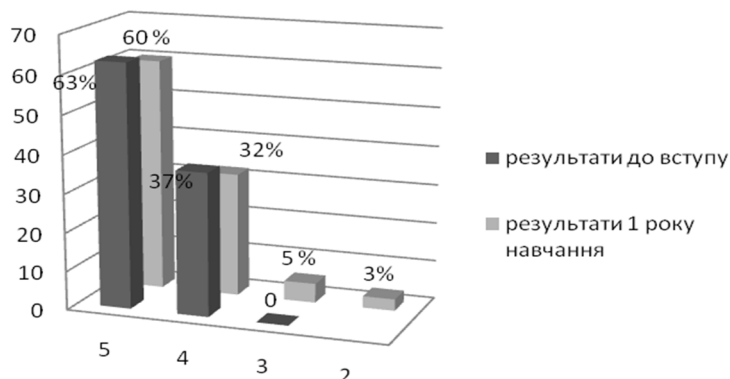

Рисунок 6 – Відсоткове відношення оцінок за виконання тестової вправи «біг на дистанцію 1000 метрів» вступників до ЛДУБЖД 2014 року упродовж двох семестрів навчання

Висновки

1. На підставі проведеного аналізу результатів тестування контрольних нормативів вступників до Львівського державного університету безпеки життєдіяльності у 2014 та 2015 роках, можна стверджувати, що показники рівня загально фізичної підготовки вступників набору 2014 року є вищими за показники вступників набору 2015 року як за загальним середнім показником, так і за кожним з контрольних нормативів окремо.

2. Також необхідно зауважити, що результати виконання тестових вправ курсантів першого курсу набору 2014 року із загально-фізичної підготовки погіршуються. Таку тенденцію можна пояснити тим, що вступник потрапляючи в нове військово-режимне середовище проходить процес адаптації в нових умовах перебування, а також у курсантів недостатній рівень мотивації, адже тестові вимоги з фізичного виховання для курсантів вищих навчальних закладів ДСНС України є нижчими, ніж для вступників.

Список літератури:

1. Болтенкова О. М. Визначення рівня фізичної підготовленості студентів як умова створення науково обґрунтованої системи їх оцінювання на заняттях з фізичної культури / О. М. Болтенкова // Слобожанський науково-спортивний вісник. ХДАФК. – 2010. – № 4. – С. 44–47.
2. Євтух М.І. Аналіз стану фізичної підготовленості студентів ВНЗ / М.І. Євтух, І.М. Григус // Спортивна наука України, 2011. – № 9. – С. 62–67.
3. Ковальчук А.М. Фізична підготовленість абітурієнтів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності МНС України з спеціальності «Пожежна безпека» / А.М. Ковальчук, Ю.М. Антошків, Ю.Р. Сорохан // Спортивна наука України. Науковий вісник Львівського державного університету фізичної культури. – Електронне наукове фахове видання: Львів, ЛДУФК. – 2009 №7 номер с. 1-5. (<http://www.sportscience.org.ua/index.php/Arhiv.html>)
4. Остапенко Ю. О. Аналіз фізичної підготовленості студентів першого курсу української академії банківської справи за період 2003–2010 років навчання / Ю. О. Остапенко, В. В. Остапенко // Слобожанський науково-спортивний вісник. ХДАФК. – 2011. – № 2. – С. 41–44.

5. Романчук В. М. Изучение характерных недостатков организации физической подготовки курсантов пятых курсов технических военных учебных заведений / В. М. Романчук, Ю. А. Бородин // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / [за ред. С. С. Єрмакова]. – Х., 2004. – № 13. – С. 71–75.

References:

1. Boltenkova O.M. (2010). “Determining the level of physical fitness of students as a condition for the establishment of science-based system of assessment in the classroom for physical culture”, *Slobozhanskiy naukovo-sportyvnyy visnyk*, vol.4. pp. 44-47.

2. Yevtukh M.I., Hryhus I.M. (2011). “Analysis of the physical fitness of university students“, *Sportyvna nauka Ukrainy*, vol.9. pp. 62-67.

3. Kovalchuk A.M., Antoshkiv Y.M., Sorohan Y.R. (2009). “ Physical fitness of students of Lviv State University of Life Safety MOE of Ukraine on specialty "Fire safety", *Sportyvna nauka Ukrainy, naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu fizychnoyi culture*, vol.7. pp. 1-5.

4. Ostapenko Y.O., Ostapenko V.V. (2011) “The analysis of physical fitness of first-year students Ukrainian Academy of Banking for the period of 2003-2010 years of study“, *Slobozhanskiy naukovo-sportyvnyy visnyk*, vol.2. pp. 41-44.

5. Romanchuk V.M., Borodin Y.A. (2004)“The study of specific deficiencies of organization of physical training of students of technical courses fifths of military educational institutions“, *Pedahohika, psykholohia ta medyko-biologichnui problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*, vol.13. pp. 71-75.

